2021. július 7., szerda

P9_TA(2021)0335

A géntechnológiával módosított 1507 × MIR162 × MON810 × NK603 kukorica és a géntechnológiával módosított, az 1507, a MIR162, a MON810 és az NK603 egyszeres genetikai események közül kettőt vagy hármat ötvöző kukorica

Az Európai Parlament 2021. július 7-i állásfoglalása a géntechnológiával módosított 1507 × MIR162 × MON810 × NK603 kukoricát, valamint az 1507, MIR162, MON810 and NK603 egyszeres genetikai eseményekből kettőt, hármat vagy négyet ötvöző, géntechnológiával módosított kukoricát tartalmazó, abból álló vagy abból előállított termékek forgalomba hozatalának az 1829/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet alapján történő engedélyezéséről szóló bizottsági végrehajtási határozat tervezetéről (D073423/01 – 2021/2765(RSP))

(2022/C 99/07)

Az Európai Parlament,

— tekintettel a géntechnológiával módosított 1507 × MIR162 × MON810 × NK603 kukoricát, valamint az 1507, MIR162, MON810 and NK603 egyszeres genetikai eseményekből kettőt, hármat vagy négyet ötvöző, géntechnológiával módosított kukoricát tartalmazó, abból álló vagy abból előállított termékek forgalomba hozatalának az 1829/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet alapján történő engedélyezéséről szóló bizottsági végrehajtási határozat tervezetére (D073423/01,

— tekintettel a géntechnológiával módosított élelmiszerekről és takarmányokról szóló, 2003. szeptember 22-i 1829/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletre [1] és különösen annak 7. cikke (3) bekezdésére és 19. cikke (3) bekezdésére,

— tekintettel az 1829/2003/EK rendelet 35. cikkében említett Élelmiszerlánc- és Állategészségügyi Állandó Bizottság 2021. május 17-i szavazására, ahol nem nyilvánítottak véleményt,

— tekintettel a Bizottság végrehajtási hatásköreinek gyakorlására vonatkozó tagállami ellenőrzési mechanizmusok szabályainak és általános elveinek megállapításáról szóló, 2011. február 16-i 182/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet [2] 11. és 13. cikkére,

— tekintettel az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság (EFSA) által 2020. november 25-én elfogadott és 2021. január 13-án közzétett véleményre [3],

— tekintettel a géntechnológiával módosított szervezetek (GMO-k) engedélyezését kifogásoló korábbi állásfoglalásaira [4],

---

[1] HL L 268., 2003.10.18., 1. o.

[2] HL L 55., 2011.2.28., 13. o.

[3] Az EFSA géntechnológiával módosított szervezetekkel foglalkozó tudományos testületének szakvéleménye a géntechnológiával módosított, élelmiszerként és takarmányként felhasznált 1507 × MIR162 × MON 810 × NK603 kukoricáról az 1829/2003/EK rendelet értelmében (EFSA-GMO-NL-2015-127. sz. kérelem), EFSA Journal 2021; 19(1):6348, https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.2903/j.efsa.2021.6348

[4] A 8. parlamenti ciklusban a Parlament 36 olyan állásfoglalást fogadott el, amelyben kifogást emelt a GMO-k engedélyezésével szemben. Ezen túlmenően, a kilencedik parlamenti ciklusban a Parlament a következő állásfoglalásokat fogadta el:
— az Európai Parlament állásfoglalása (2019. október 10.) a géntechnológiával módosított MZHG0JG (SYN-ØØØJG-2) kukoricát tartalmazó, abból álló vagy abból előállított termékek forgalomba hozatalának az 1829/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet szerinti engedélyezéséről szóló bizottsági végrehajtási határozat tervezetéről (Elfogadott szövegek, P9_TA(2019)0028),
— az Európai Parlament állásfoglalása (2019. október 10.) a géntechnológiával módosított A2704-12 (ACS-GMØØ5-3) szójababot tartalmazó, abból álló vagy abból előállított termékek forgalomba hozatalának az 1829/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet szerinti engedélyezésének megújításáról szóló bizottsági végrehajtási határozat tervezetéről (Elfogadott szövegek, P9_TA(2019)0029),
— az Európai Parlament állásfoglalása (2019. október 10.) a géntechnológiával módosított MON 89034 × 1507 × MON 88017 × 59122 × DAS-40278-9 kukoricát, valamint a MON 89034, 1507, MON 88017, 59122 és DAS-40278-9 egyszeres genetikai eseményekből kettőt, hármat vagy négyet ötvöző, géntechnológiával módosított kukoricát tartalmazó, abból álló vagy abból előállított termékek forgalomba hozatalának az 1829/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet alapján történő engedélyezéséről szóló bizottsági végrehajtási határozat tervezetéről (Elfogadott szövegek, P9_TA(2019)0030),

2021. július 7., szerda

— tekintettel eljárási szabályzata 112. cikkének (2) és (3) bekezdésére,

— tekintettel a Környezetvédelmi, Közegészségügyi és Élelmiszer-biztonsági Bizottság állásfoglalásra irányuló indítványára,

---

— az Európai Parlament állásfoglalása (2019. november 14.) a géntechnológiával módosított LLCotton25 (ACS-GHØØ1-3) gyapotot tartalmazó, abból álló vagy abból előállított termékek forgalomba hozatalának az 1829/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet szerinti engedélyezésének megújításáról szóló bizottsági végrehajtási határozat tervezetéről (Elfogadott szövegek, P9_TA(2019)0054),
— az Európai Parlament állásfoglalása (2019. november 14.) a géntechnológiával módosított MON 89788 (MON-89788-1) szójababot tartalmazó, abból álló vagy abból előállított termékek forgalomba hozatalának az 1829/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet szerinti engedélyezésének megújításáról szóló bizottsági végrehajtási határozat tervezetéről (Elfogadott szövegek, P9_TA(2019)0055),
— az Európai Parlament állásfoglalása (2019. november 14.) a géntechnológiával módosított MON 89034 × 1507 × NK603 × DAS-40278-9 kukoricát, valamint a MON 89034 × NK603 × DAS-40278-9, 1507 × NK603 × DAS-40278-9 és NK603 × DAS-40278-9 alkombinációt tartalmazó, abból álló vagy abból előállított termékek forgalomba hozatalának az 1829/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet szerinti engedélyezéséről szóló bizottsági végrehajtási határozat tervezetéről (Elfogadott szövegek, P9_TA(2019)0056),
— az Európai Parlament állásfoglalása (2019. november 14.) a géntechnológiával módosított Bt11 × MIR162 × MIR604 × 1507 × 5307 × GA21 kukoricát, valamint a Bt11, MIR162, MIR604, 1507, 5307 és GA21 egyszeres genetikai eseményekből kettőt, hármat, négyet vagy ötöt ötvöző, géntechnológiával módosított kukoricát tartalmazó, abból álló vagy abból előállított termékek forgalomba hozatalának az 1829/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet alapján történő engedélyezéséről szóló bizottsági végrehajtási határozat tervezetéről (Elfogadott szövegek, P9_TA(2019)0057),
— az Európai Parlament állásfoglalása (2020. május 14.) a géntechnológiával módosított MON 87708 × MON 89788 × A5547-127 szójababot tartalmazó, abból álló vagy abból előállított termékek forgalomba hozatalának az 1829/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet szerinti engedélyezéséről szóló bizottsági végrehajtási határozat tervezetéről (Elfogadott szövegek, P9_TA(2020)0069),
— az Európai Parlament állásfoglalása (2020. november 11.) a géntechnológiával módosított MON 87427 × MON 89034 × MIR162 × NK603 kukoricát, valamint a MON 87427, MON 89034, MIR162 és NK603 egyszeres genetikai eseményekből kettőt vagy hármat ötvöző, géntechnológiával módosított kukoricát tartalmazó, abból álló vagy abból előállított termékek forgalomba hozatalának az 1829/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet alapján történő engedélyezéséről és az (EU) 2018/1111 bizottsági végrehajtási határozat hatályon kívül helyezéséről szóló bizottsági végrehajtási határozat tervezetéről (Elfogadott szövegek, P9_TA(2020)0291),
— az Európai Parlament állásfoglalása (2020. november 11.) a géntechnológiával módosított SYHT0H2 (SYN-ØØØH2-5) szójababot tartalmazó, abból álló vagy abból előállított termékek forgalomba hozatalának az 1829/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet szerinti engedélyezéséről szóló bizottsági végrehajtási határozat tervezetéről (Elfogadott szövegek, P9_TA(2020)0292),
— az Európai Parlament állásfoglalása (2020. november 11.) a géntechnológiával módosított MON 87427 × MON 87460 × MON 89034 × MIR162 × NK603 kukoricát, valamint a MON 87427, MON 87460, MON 89034, MIR162 és NK603 egyszeres genetikai eseményekből kettőt, hármat vagy négyet ötvöző, géntechnológiával módosított kukoricát tartalmazó, abból álló vagy abból előállított termékek forgalomba hozatalának az 1829/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet alapján történő engedélyezéséről szóló bizottsági végrehajtási határozat tervezetéről (Elfogadott szövegek, P9_TA(2020)0293).
— az Európai Parlament állásfoglalása (2020. december 17.) a géntechnológiával módosított MON 87751 × MON 87701 × MON 87708 × MON 89788 szójababot tartalmazó, abból álló vagy abból előállított termékek forgalomba hozatalának az 1829/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet szerinti engedélyezéséről szóló bizottsági végrehajtási határozat tervezetéről (Elfogadott szövegek, P9_TA(2020)0365),
— az Európai Parlament állásfoglalása (2020. december 17.) a géntechnológiával módosított MON 87427 × MON 89034 × MIR162 × MON 87411 kukoricát, valamint a MON 87427, MON 89034, MIR162 és MON 87411 egyszeres genetikai eseményekből kettőt vagy hármat ötvöző, géntechnológiával módosított kukoricát tartalmazó, abból álló vagy abból előállított termékek forgalomba hozatalának az 1829/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet alapján történő engedélyezéséről szóló bizottsági végrehajtási határozat tervezetéről (Elfogadott szövegek, P9_TA(2020)0366),
— az Európai Parlament állásfoglalása (2020. december 17.) a géntechnológiával módosított MIR604 (SYN-IR6Ø4-5) kukoricát tartalmazó, abból álló vagy abból előállított termékek forgalomba hozatalának az 1829/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet szerinti engedélyezésének megújításáról szóló bizottsági végrehajtási határozat tervezetéről (Elfogadott szövegek, P9_TA(2020)0367),
— az Európai Parlament állásfoglalása (2020. december 17.) a géntechnológiával módosított MON 88017 (MON-88Ø17-3) kukoricát tartalmazó, abból álló vagy abból előállított termékek forgalomba hozatalának az 1829/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet szerinti engedélyezésének megújításáról szóló bizottsági végrehajtási határozat tervezetéről (Elfogadott szövegek, P9_TA(2020)0368),
— az Európai Parlament állásfoglalása (2020. december 17.) a géntechnológiával módosított MON 89034 (MON-89Ø34-3) kukoricát tartalmazó, abból álló vagy abból előállított termékek forgalomba hozatalának az 1829/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet szerinti engedélyezésének megújításáról szóló bizottsági végrehajtási határozat tervezetéről (Elfogadott szövegek, P9_TA(2020)0369).
— Az Európai Parlament állásfoglalása (2021. március 11.) a géntechnológiával módosított GHB614 × T304-40 × GHB119 gyapotot tartalmazó, abból álló vagy abból előállított termékek forgalomba hozatalának az 1829/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet szerinti engedélyezéséről szóló bizottsági végrehajtási határozat tervezetéről (Elfogadott szövegek, P9_TA (2021)0080),
— az Európai Parlament állásfoglalása (2021. március 11.) a géntechnológiával módosított MZIR098 (SYN-ØØØ98-3) kukoricát tartalmazó, abból álló vagy abból előállított termékek forgalomba hozatalának az 1829/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet szerinti engedélyezéséről szóló bizottsági végrehajtási határozat tervezetéről (Elfogadott szövegek, P9_TA(2021)0081),

A. mivel 2015. december 8-án a Pioneer Overseas Corporation (a továbbiakban: kérelmező) az 1829/2003/EK rendelet 5. és 17. cikkének megfelelően kérelmet nyújtott be a géntechnológiával módosított 1507 × MIR162 × MON810 × NK603 kukoricát (a továbbiakban: a több transzgént tartalmazó géntechnológiával módosított kukoricát) tartalmazó, abból álló vagy abból előállított élelmiszerek, élelmiszer-összetevők és takarmányok forgalomba hozatalára vonatkozóan; mivel a kérelem a több transzgént tartalmazó, géntechnológiával módosított kukoricát tartalmazó vagy abból álló olyan termékek forgalomba hozatalára is kiterjedt, amelyeket – a termesztés kivételével – nem élelmezési vagy takarmányozási felhasználásra szánnak;

B. mivel a kérelem emellett kiterjedt a több transzgént tartalmazó, géntechnológiával módosított kukoricát alkotó, említett egyszeres genetikai események tíz alkombinációját tartalmazó, abból álló vagy abból előállított termékek forgalomba hozatalára is; mivel a több transzgént tartalmazó, géntechnológiával módosított kukorica hat alkombinációját már engedélyezték; mivel a bizottsági végrehajtási határozat tervezete kiterjed a fennmaradó négy alkombinációra;

C. mivel az EFSA 2020. november 25-én kedvező véleményt adott, amelyet 2021. január 13-án tettek közzé;

D. mivel a több transzgént tartalmazó, géntechnológiával módosított kukorica négy genetikailag módosított kukoricaesemény keresztezéséből származik, glufozinátot és glifozátot tartalmazó gyomirtó szerrel szembeni ellenálló képességet biztosít, valamint három rovarölő fehérjét („Bt” vagy „Cry” fehérjét) expresszál: Cry1F, Cry1Ab és Vip3Aa20, amelyek mérgezőek a Lepidoptera rendbe tartozó egyes kártevőkre ([6]);

E. mivel a bizottsági végrehajtási határozattervezetben szereplő négy alkombináció esetében a kérelmező nem szolgáltatott semmilyen kísérleti adatot;

A gyomirtó szerek maradékanyagai, a metabolitok és a koktélhatások értékelésének hiánya

F. mivel számos tanulmány kimutatta, hogy a gyomirtó szernek ellenálló, géntechnológiával módosított növények alkalmazása következtében nagyobb arányban használnak kiegészítő gyomirtó szereket, nagyrészt a gyomirtó szernek ellenálló gyomok megjelenése miatt ([7]); mivel következésképpen számítani kell arra, hogy a több transzgént tartalmazó, géntechnológiával módosított kukorica nagyobb mértékben és ismétlődően lesz kitéve glufozinátnak és glifozátnak, és hogy ezért a termésben nagyobb mennyiségű maradékanyag lehet jelen;

G. mivel továbbra is vannak nyitott kérdések a glifozát rákkeltő hatásával kapcsolatban; mivel az EFSA 2015 novemberében arra a következtetésre jutott, hogy nem valószínű, hogy a glifozát rákkeltő hatású, az Európai Vegyianyag-ügynökség 2017 márciusában pedig azt a következtetést vonta le, hogy a besorolás nem indokolt; mivel ezzel szemben a Nemzetközi Rákkutatási Ügynökség – az Egészségügyi Világszervezet rákbetegségekre szakosodott ügynöksége – 2015-ben a glifozátot az emberre valószínűleg rákkeltő hatást gyakorló anyagként sorolta be;

H. mivel a glufozinát 1B. kategóriájú, reprodukciót károsító anyagnak minősül, így megfelel az 1107/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet ([8]) kizárási kritériumainak; mivel a glufozinát Unióban való használatára vonatkozó jóváhagyás 2018. július 31-én lejárt ([9]);

I. mivel a géntechnológiával módosított növényeken talált gyomirtószer-maradékanyagok és bomlástermékeik értékelése kívül esik az EFSA géntechnológiával módosított szervezetek tudományos testülete hatáskörén, és ezért azt nem végzik el a GMO-kra vonatkozó engedélyezési eljárás részeként; mivel ez problémákat vet fel, tekintettel arra, hogy a kiegészítő

([6]) Az EFSA véleménye, 11. o., 4. táblázat.

([7]) Lásd például: Bonny S, „Genetically Modified Herbicide-Tolerant Crops, Weeds, and Herbicides: Overview and Impact”, Environmental Management, 2016. január; 57(1), 31–48. o., https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/26296738 és Benbrook, C.M., „Impacts of genetically engineered crops on pesticide use in the U.S. – the first sixteen years”, Environmental Sciences Europe; 2012. szeptember 28., 24(1) kötet, https://enveurope.springeropen.com/articles/10.1186/2190-4715-24-24

([8]) Az Európai Parlament és a Tanács 1107/2009/EK rendelete (2009. október 21.) a növényvédő szerek forgalomba hozataláról valamint a 79/117/EGK és a 91/414/EGK tanácsi irányelvek hatályon kívül helyezéséről (HL L 309., 2009.11.24., 1. o.).

([9]) https://ec.europa.eu/food/plant/pesticides/eu-pesticides-database/active-substances/?event=as.details&as_id=79

gyomirtó szerek az érintett, géntechnológiával módosított növény általi lebontásának módját és a bomlástermékek (metabolitok) összetételét és ily módon toxicitását maga a genetikai módosítás idézheti elő ([10]);

J. mivel a gyomirtó szereknek ellenálló, géntechnológiával módosított növények termesztése során alkalmazott különleges mezőgazdasági gyakorlatok egyedi alkalmazási mintákhoz és kitettségekhez, egyes metabolitok előfordulásához és kombinált hatások felbukkanásához vezetnek, amelyekre figyelmet kell fordítani; mivel ezeket az EFSA nem vette figyelembe;

K. mivel ezért nem vonható le az a következtetés, hogy a több transzgént tartalmazó kukorica vagy alkombinációinak fogyasztása biztonságos az emberi és állati egészségre nézve;

A maradékanyag-határértékek és a kapcsolódó ellenőrzések hiánya

L. mivel a magas szintű fogyasztóvédelem biztosítására irányuló 396/2005/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet ([11]) értelmében a harmadik országokban előállított élelmiszerekre és takarmányokra egyedi maradékanyag-határértékeket (a továbbiakban: MRL-ek) kell megállapítani, amennyiben a peszticidek használata az Unión belüli mezőgazdasági gyakorlatból eredő maradékanyag- határértékektől eltérő maradékanyag-értékeket eredményez; mivel valóban ez a helyzet a gyomirtó szereknek ellenálló, géntechnológiával módosított importált növények esetében, annak következtében, hogy nőtt a géntechnológiával nem módosított növényeknél használt gyomirtó szerek mennyisége;

M. mivel azonban a glifozátra vonatkozó jelenlegi maradékanyag-határértékek (MRL) 2018-as EFSA általi felülvizsgálata szerint a rendelkezésre álló adatok nem voltak elégségesek ahhoz, hogy az EPSPS tekintetében géntechnológiával módosított kukoricával kapcsolatban meg lehessen állapítani a glifozát MRL-jét és kockázatfelmérési értékeit ([12]); mivel a több transzgént tartalmazó, géntechnológiával módosított kukorica esetében jelen van az EPSPS-módosítás ([13]);

A Bt-toxinokkal kapcsolatos lezáratlan kérdések

N. mivel a géntechnológiával módosított növények engedélyezésének toxikológiai vizsgálata izolált Bt-toxinokkal történik; mivel kevés jelentőség tulajdonítható az elszigetelt fehérjékkel végzett toxikológiai vizsgálatoknak, mivel a géntechnológiával módosított növényekben, például a kukoricában, a gyapotban és a szójababban előforduló Bt-toxinok természetüknél fogva mérgezőbbek, mint az izolált Bt-toxinok; mivel ennek az az oka, hogy a növényi szövetben jelen lévő proteázgátlók (PI) növelhetik a Bt-toxinok toxicitását a lebomlásuk késleltetésével; mivel ezt a jelenséget számos tudományos vizsgálat igazolta, többek között a Monsanto 30 évvel ezelőtt végzett tanulmánya, amely kimutatta, hogy még a rendkívül alacsony PI-szintek is 20 %-kal növelték a Bt-toxinok toxicitását ([14]);

O. mivel ezeket a hatásokat soha nem vették figyelembe az EFSA kockázatértékelései során, még akkor sem, ha azok minden, az Unióban behozatalra vagy termesztésre engedélyezett Bt-növény esetében relevánsak; mivel nem zárható ki, hogy a PI és a Bt-toxinok közötti kölcsönhatásból eredő fokozott toxicitás kockázatokat hordoz a Bt-toxinokat tartalmazó élelmiszereket fogyasztó emberekre és ilyen takarmányokat fogyasztó állatokra nézve;

P. mivel számos vizsgálat azt mutatja, hogy olyan mellékhatások figyelhetők meg, amelyek a Bt-toxinoknak való expozíció következtében befolyásolhatják az immunrendszert, és hogy egyes Bt-toxinok adjuváns tulajdonságokkal rendelkezhetnek ([15]), ami azt jelenti, hogy növelhetik azon egyéb fehérjék allergén jellegét, amelyekkel kapcsolatba kerülnek;

([10]) Valóban ez a helyzet a glifozát esetében, amint az az EFSA „Review of the existing maximum residue levels for glyphosate according to Article 12 of Regulation (EC) No 396/2005" című tanulmányában szerepel, EFSA Journal 2018; 16(5):5263, 12. o., https://www.efsa.europa.eu/fr/efsajournal/pub/5263

([11]) Az Európai Parlament és a Tanács 396/2005/EK rendelete (2005. február 23.) a növényi és állati eredetű élelmiszerekben és takarmányokban, illetve azok felületén található megengedett növényvédőszer-maradékok határértékéről, valamint a 91/414/EGK tanácsi irányelv módosításáról (HL L 70., 2005.3.16., 1. o.). Lásd a (26) preambulumbekezdést.

([12]) Indokolással ellátott vélemény a glifozát szermaradék-határértékeinek a 396/2005/EK rendelet 12. cikke szerinti felülvizsgálatáról EFSA Journal 2018; 16(5):5263, 4. o. https://doi.org/10.2903/j.efsa.2018.5263

([13]) Az EFSA véleménye, 12. o.

([14]) MacIntosh, S.C., Kishore, G.M., Perlak, F.J., Marrone, P.G., Stone, T.B., Sims, S.R., Fuchs, R.L., „Potentiation of *Bacillus thuringiensis* insecticidal activity by serine protease inhibitors", Journal of Agricultural and Food Chemistry, 38, 1145-1152. o., https://pubs.acs.org/doi/abs/10.1021/jf00094a051

([15]) felülvizsgálatért lásd Rubio-Infante, N., Moreno-Fierros, L., „An overview of the safety and biological effects of *Bacillus thuringiensis* Cry toxins in mammals", Journal of Applied Toxicology, 2016. május, 36(5), 630. és 648. o. https://onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.1002/jat.3252

Q. mivel a gyomirtó szerek maradékanyagainak és metabolitjainak a Bt-toxinokkal fellépő potenciális kölcsönhatásának vizsgálatát nem tartják az EFSA GMO-testületének hatáskörébe tartozó műveletnek, ezért nem is kerül rá sor a kockázatértékelés részeként; mivel ez problematikus, hiszen ismert, hogy a glufozináttal való permetezésből származó maradékanyagok megzavarják a mikrobiomot, ami például a Bt-toxinokkal kombinálva erősítheti az immunreakciókat ([16]);

Bt-növények: a nem célszervezetekre gyakorolt hatások és fokozott rezisztencia

R. mivel a rovarölő szerek használatától eltérően – amikor az expozíció a permetezéskor és azt követően korlátozott ideig áll fenn – a genetikailag módosított Bt-növények használata a célszervezetek és a nem célszervezetek Bt-toxinokkal szembeni folyamatos expozíciójához vezet;

S. mivel az a feltételezés, hogy a Bt-toxinok egyetlen célspecifikus hatásmechanizmust mutatnak, már nem tekinthető helyesnek, és nem zárható ki a nem célszervezetekre gyakorolt hatás ([17]), mivel a jelentések szerint egyre több nem célszervezetet érint számos módon; mivel egy közelmúltban készült áttekintés 39 olyan lektorált publikációt említ, amelyek a Bt-toxinok számos „tartományon kívüli" fajra gyakorolt, jelentős káros hatásáról számolnak be ([18]); mivel számos nem célszervezet lehet kitéve a Bt-toxinoknak az EU-ban importált Bt-növények kiszóródása, illetve az azokból származó hulladék és trágya révén; mivel a kockázatértékelés nem értékelte a nem célszervezetekre gyakorolt hatásokat;

T. mivel a kockázatértékelés nem mérlegelte a célkártevők Bt-toxinokkal szembeni rezisztenciájának kialakulását, amelynek lehetséges következménye a környezet szempontjából kevésbé biztonságos rovarölő szerek használata vagy a géntechnológiával módosított növényekre történő gyakoribb és magasabb dózisban történő kijuttatás a művelés szerinti országban; mivel az Egyesült Államok Környezetvédelmi Ügynöksége azt tervezi, hogy a következő három-öt évben fokozatosan megszünteti a Bt-kukorica számos hibridjét, valamint egyes Bt-gyapotfajtákat az ilyen növényekkel szembeni rovarrezisztencia növekedése miatt ([19]);

U. mivel bár voltak arra vonatkozó állítások, hogy a Bt-növények használata a rovarölő szerek használatának csökkenéséhez vezet, egy, az Egyesült Államokban nemrégiben közzétett tanulmány ([20]) megállapítja, hogy „a Bt-növények rovarölőszer-használati mintázatokra gyakorolt befolyását vizsgáló több elemzés a jelek szerint nem vette figyelembe a vetőmagkezelést, így túlbecsülhette a Bt-növényekhez kapcsolódó rovarölőszer-használat (különösen a »kezelt terület«) csökkenését";

V. mivel az Unió részes fele a biológiai sokféleségről szóló ENSZ-egyezménynek, amely egyértelművé teszi, hogy mind az exportáló, mind az importáló országok nemzetközi felelősséggel rendelkeznek a biológiai sokféleség tekintetében;

Az Unió nemzetközi kötelezettségeinek tiszteletben tartása

W. mivel az 1829/2003/EK rendelet egyfelől rögzíti, hogy a géntechnológiával módosított élelmiszerek vagy takarmányok nem gyakorolhatnak kedvezőtlen hatást az emberi egészségre, az állati egészségre vagy a környezetre, másfelől pedig előírja a Bizottság számára, hogy határozatainak megszövegezése során vegye figyelembe az uniós jog minden vonatkozó rendelkezését és a vizsgált üggyel kapcsolatos egyéb jogszerű tényezőket; mivel az ENSZ fenntartható fejlődési céljai, a Párizsi Megállapodás és a biológiai sokféleségről szóló ENSZ-egyezmény értelmében az Unióra háruló kötelezettségeknek e jogszerű tényezők körébe kell tartozniuk;

([16]) Parenti, M.D., Santoro, A., Del Rio, A., Franceschi, C., „Literature review in support of adjuvanticity/immunogenicity assessment of proteins", EFSA Supporting Publications, 2019. január, 16(1): 1551, https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.2903/sp.efsa.2019.EN-1551

([17]) Lásd például: Hilbeck, A., Otto, M., „Specificity and combinatorial effects of *Bacillus thuringiensis* Cry toxins in the context of GMO environmental risk assessment", Frontiers in Environmental Science 2015, 3:71, https://doi.org/10.3389/fenvs.2015.00071

([18]) Hilbeck, A., Defarge, N., Lebrecht, T., Bøhn, T., „Insecticidal Bt crops. EFSA's risk assessment approach for GM Bt plants fails by design", RAGES 2 020,4. o https://www.testbiotech.org/sites/default/files/RAGES_report Insecticidal%20Bt%20plants.pdf

([19]) https://www.dtnpf.com/agriculture/web/ag/crops/article/2020/09/29/epa-proposes-phasing-dozens-bt-corn

([20]) Douglas, M.R., Tooker, J.F., „Large-Scale Deployment of Seed Treatments Has Driven Rapid Increase in Use of Neonicotinoid Insecticides and Preemptive Pest Management in U.S. Field Crops", Environmental Science and Technology 2015, 49, 8, 5088-5097. o. https://pubs.acs.org/doi/10.1021/es506141g

2021. július 7., szerda

X. mivel az élelemhez való jog kérdésével megbízott különleges ENSZ-előadó 2017-es jelentése megállapította, hogy a veszélyes peszticidek – különösen a fejlődő országokban – katasztrofális hatást gyakorolnak az egészségre ([21]); mivel az ENSZ 3.9. fenntartható fejlődési célja a veszélyes vegyi anyagok, valamint a levegő-, víz- és talajszennyezés és -fertőzöttség miatt bekövetkező halálesetek és megbetegedések számának jelentős mértékű csökkenését tűzte ki 2030-ra ([22]); mivel a géntechnológiával módosított kukorica behozatalának engedélyezése növelné a keresletet a reprodukciót károsító, az Unióban már nem engedélyezett gyomirtó szerrel kezelt növény iránt, növelve ezáltal a harmadik országokban dolgozók expozícióját; mivel a munkavállalók fokozott kitettségének kockázata kiemelt problémát jelent a géntechnológiával módosított, gyomirtó szernek ellenálló növények esetében, tekintettel a felhasznált gyomirtó szerek nagyobb mennyiségére;

Nem demokratikus döntéshozatal

Y. mivel az 1829/2003/EK rendelet 35. cikkében említett Élelmiszerlánc- és Állategészségügyi Állandó Bizottság 2021. május 17-i szavazása során nem nyilvánított véleményt, ami azt jelenti, hogy az engedélyezést nem támogatta a tagállamok minősített többsége;

Z. mivel a Bizottság elismeri, hogy problematikus az a tény, hogy a GMO-k engedélyezésére vonatkozó határozatokat a Bizottság továbbra is a tagállamok minősített többségének támogatása nélkül fogadja el, ami a termékengedélyezés terén meglehetősen kivételes esetnek számít, de a géntechnológiával módosított élelmiszerek és takarmányok esetében normává vált;

AA. mivel az Európai Parlament a 8. parlamenti ciklusban összesen 36 állásfoglalást fogadott el, amelyben kifogásolta a géntechnológiával módosított élelmiszerek és takarmányok forgalomba hozatalát (33 állásfoglalás), és a GMO-k Unión belüli termesztését (három állásfoglalás); mivel a 9. parlamenti ciklusban az Európai Parlament már 18 kifogást fogadott el a GMO-k forgalomba hozatala ellen; mivel a tagállamok minősített többsége nem támogatta egyik említett GMO esetében sem az engedélyezést; mivel a tagállamok többek között az elővigyázatosság elvének az engedélyezési eljárás során való figyelmen kívül hagyása, valamint a kockázatértékeléssel kapcsolatos tudományos aggályok miatt nem támogatják az engedélyezést;

AB. mivel a Bizottság – annak ellenére, hogy elismeri a demokratikus hiányosságokat, a tagállamok támogatásának hiányát és a Parlament kifogásait – továbbra is folytatja a GMO-k engedélyezését;

AC. mivel nincs szükség jogszabály-módosításra ahhoz, hogy a Bizottság elállhasson a géntechnológiával módosított szervezetek engedélyezésétől olyan esetben, amikor a Fellebbviteli Bizottságban nincs meg a tagállamok minősített többségének támogatása ([23]);

1. úgy véli, hogy a bizottsági végrehajtási határozat tervezete túllépi az 1829/2003/EK rendeletben meghatározott végrehajtási hatásköröket;

2. úgy véli, hogy a bizottsági végrehajtási határozat tervezete nem felel meg az uniós jognak, mivel nem egyeztethető össze az 1829/2003/EK rendelet célkitűzésével, azaz a 178/2002/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletben ([24]) meghatározott általános alapelvekkel összhangban azzal, hogy a belső piac hatékony működésének biztosítása mellett alapul szolgáljon az emberi élet és egészség, az állatok egészsége és az állatjólét, a környezet és a géntechnológiával módosított élelmiszerekre és takarmányokra vonatkozó fogyasztói érdekek magas szintű védelméhez;

3. felkéri a Bizottságot, hogy vonja vissza végrehajtási határozata tervezetét;

([21]) https://www.ohchr.org/EN/Issues/Food/Pages/Pesticides.aspx

([22]) https://sdgs.un.org/2030agenda

([23]) A 182/2011/EU rendelet (6. cikkének (3) bekezdése) szerint a Bizottság az engedélyezést „folytathatja", nem pedig „köteles folytatni", ha a fellebbviteli bizottságban nincs meg a tagállamok minősített többsége által biztosított támogatás.

([24]) Az Európai Parlament és a Tanács 178/2002/EK rendelete (2002. január 28.) az élelmiszerjog általános elveiről és követelményeiről, az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság létrehozásáról és az élelmiszerbiztonságra vonatkozó eljárások megállapításáról (HL L 31., 2002.2.1., 1. o.).

4. üdvözli, hogy a Bizottság a képviselőknek címzett 2020. szeptember 11-i levelében végül elismerte, hogy a GMO-kra vonatkozó engedélyezési határozatoknál figyelembe kell venni a fenntarthatóságot ([25]); ugyanakkor mély csalódottságának ad hangot amiatt, hogy a Bizottság azóta is folytatja a géntechnológiával módosított szervezetek behozatalának engedélyezését, annak ellenére, hogy a Parlament ezt ellenzi és a tagállamok többsége ellene szavaz;

5. felhívja a Bizottságot, hogy a lehető legsürgősebben tegyen előrelépést a fenntarthatósági kritériumok kidolgozása terén, a Parlament teljes körű bevonásával; felhívja a Bizottságot, hogy nyújtson tájékoztatást e folyamat végrehajtásának módjáról és időkeretéről;

6. ismételten felhívja a Bizottságot, hogy ne adjon ki gyomirtó szernek ellenálló, géntechnológiával módosított növényekre vonatkozó engedélyt mindaddig, amíg nem kerül sor a maradékanyagokkal kapcsolatos egészségügyi kockázatok átfogó egyedi kivizsgálására, aminek teljes körű értékelést kell magában foglalnia a géntechnológiával módosított növények kiegészítő gyomirtó szerekkel történő permetezéséből visszamaradó maradékanyagok jelenlétére vonatkozóan, valamint értékelnie kell a gyomirtó szerek bomlástermékeinek jelenlétét és a kombinált hatások teljes körét, többek között magával a géntechnológiával módosított növénnyel való kölcsönhatásaikat is;

7. ismételten felhívja a Bizottságot, hogy ne engedélyezze semmiféle olyan, géntechnológiával módosított növény élelmezési vagy takarmányozási célú felhasználását szolgáló behozatalát, amelyet az Unióban nem engedélyezett gyomirtó hatóanyaggal szemben ellenállóvá tettek;

8. felhívja az EFSA-t, hogy vizsgálja meg a natív Bt-toxinok és a géntechnológiával módosított növények szintetikus transzgénjei által expresszált fehérjék közötti lényeges különbségeket, és bővítse ki kockázatértékelését annak érdekében, hogy teljes mértékben figyelembe vegye a Bt-toxinok, a géntechnológiával módosított növények és azok összetevői, a kiegészítő gyomirtó szerekkel való permetezés maradékanyagai, a környezet, valamint az egészségre és az élelmiszer-biztonságra gyakorolt hatások közötti kölcsönhatásokat és kombinációs hatásokat;

9. felhívja az EFSA-t, hogy a továbbiakban ne fogadja el az olyan izolált fehérjéken alapuló toxicitási vizsgálatokat, amelyek szerkezete és biológiai hatásai valószínűleg eltérnek a növény által termelt fehérjékétől, továbbá követelje meg, hogy minden vizsgálatot a géntechnológiával módosított növényből származó szöveteken végezzenek el;

10. felhívja az EFSA-t, hogy kérjen adatokat a géntechnológiával módosított növényekből származó élelmiszerek és takarmányok fogyasztásának a bél-mikrobiómára gyakorolt hatásáról;

11. ismételten sürgeti a Bizottságot, hogy vegye figyelembe az Unió nemzetközi megállapodások – például a Párizsi Megállapodás, a biológiai sokféleségről szóló ENSZ-egyezmény és az ENSZ fenntartható fejlődési céljai – szerinti kötelezettségeit; ismételten kéri, hogy a végrehajtási jogi aktusok tervezetéhez mellékeljenek indokolást arról, hogy azok hogyan tartják tiszteletben a „ne árts” elvet ([26]);

12. felhívja a figyelmet arra, hogy a 182/2011/EU rendelet módosításáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslattal ([27]) kapcsolatban az Európai Parlament által 2020. december 17-én elfogadott módosítások, amelyeket a Parlament a Tanáccsal folytatott tárgyalások alapjaként fogadott el, kimondják, hogy a Bizottság nem engedélyezhet GMO-kat, amennyiben a tagállamok minősített többsége nem támogatja azt; ragaszkodik ahhoz, hogy a Bizottság tartsa tiszteletben ezt az álláspontot, és felhívja a Tanácsot, hogy folytassa munkáját, és sürgősen fogadjon el egy általános megközelítést e kérdéssel kapcsolatban;

13. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak és a Bizottságnak, valamint a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek.

([25]) https://tillymetz.lu/wp-content/uploads/2020/09/Co-signed-letter-MEP-Metz.pdf
([26]) Elfogadott szövegek, P9_TA(2020)0005, 102. pont.
([27]) Elfogadott szövegek, P9_TA(2020)0364.